

Makói Független Ujság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
telefon száma 124.

Felolós szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 83.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessewffy-tér 7. szám alatt

Hirdetéseket díjazás szerint közlünk.

A bihari gárda.

Makó, szeptember 6.

A kormánypárt félhivatalos lapja azzal a kellemes meglepetéssel szolgált a világnak, hogy a munkapárt tagjaiból gárda alakult. Ez a gárda el fogja végezni azt, amire vállalkozott. Rá fog lépni a személyes, közvetlen és fizikai megtorlások terére. Az argumentumok rövidke és csattanósak lesznek és az egyik csattanást követi a másik. Nem fognak tulságosan ragaszkodni az előkelő kaszinói formákhoz.

Hogy ez a híradás mit jelent, azt bővebben fejtegetni fölösleges. Gárda alakult, amelynek főadata abban merül ki, hogy üssön, cibájon, öklözzön és gyomrozzon, mindenkit öklöllel, esetleg vasbottal, ölmos fűtykőssel vagy kulyakorbáccsal, aki elég merész és, de igaz bírálatot gyakorolni a hatalmon lévők bünei fölött.

A zsarnokság trónusát szuronyokból kovácsolják; ereje a hideg vas, érvei: a kancsuka és a szögcsap. Ez a mai uralom rendőrökkel dobatta ki a törvényhozás terméből az ellenzéki kritika népválasztotta hivatásosait s parlamenti örökkel tartja azokat távol. A törvényhozás csarnoka tehát már az övék. azt tehetnek ott Pavlikaik és Gerőik hős árnyékában, amit akarnak. Emelhetnek létszámot, rugdoshatják az alkotmányt, megszüntethetik a vármegyék autonómiáját és ha — ezükbe jut — akár fölparcellázhatják egymásközt az országot is.

Ez azonban még nem minden. A hatalmaskodók hatalmi kábulata telhetetlen. Nekik már nem elég, hogy kényük-kedvük szerint orgázhatnak hatalmaskodásuk széles kedvében, hogy praetoriánusaiik ódákat zengenek nagy tettekről. még a törvényhozáson kívül is el akarnak hallgattatni mindent. Ne merje senki emlegetni azokat a rágalmakat, amelyeket ellenük szórnak. Még ha igazak és bíróság által megállapítottak is azok. Legyen csend! Halotti csend! Meg kell fojtani az írásbeli kritika szabadságát és el kell nyomni még a — mukkanás szabadságát is. Aki

szólni mer, azt el kell hallgattatni a katonának, a rendőrnek, a hatóságának és ha a katona, a rendőr, vagy hatóság nem bír vele: akkor elhallgattatja a gárda. Eddig megelégedtek altisztekből bérért toborzott szegény parlamenti örökkel, kivezényelt rendőrökkel, most megszűntek a gárda, a nemesi testőség, a képviselőkkel toborzott darabontscapat.

Amikor szétépték a szólásszabadság tételes jogát, kordonnal zárták körül a parlamentet, őrséget szerveztek a népképviselők inzultálására és vagdalkozást rendeztek a törvényalkotás termében: az még csak a fizetésképtelensége volt a parlamentárizmusnak. De amikor képviselők vállalkoznak arra, hogy maguk, mint törvényhozók, verekedjenek, sőt erre formálisan szervezkednek is: ez már a parlamentárizmus teljes és befejezett csődje. De logikus folyománya a történeteknek. Amikor elrugta e rezsim maga alól a törvényes alapot, természetesen következett be nemcsak a törvények teljes negligálása az egész vonalon, de az intézmények tekintélyének megszűnése és ez a hallatlan eldurvulás is.

Mert mi következik abból, ha képviselők szervezkednek verekedésre? Az, hogy a pofon argumentumá válik, az öklözés lesz a társadalmi differenciák kiegyenlítője és a korbács a társas érintkezés eszköze. A peres felek az ítélet után a fűtykőshöz apellálnak, a kereskedők versengéséből különbözeteiket boxerrel intézik el. Eldurvul a hang, megkezdődik a kancsuka uralma. Ezt jelenti a gárda!

A legszükségesebb eldurvulást éppen úgy jellemzi az, ha a gárda megszűnik, mintha csak fenyegetőzzen vele, vagy szervezői megrettennek attól, hogy a botnak két vége van és cáfolattal ragasztanak flastromot e rettenetesen rut, éktelen és szomorú fekélyre. Egy pohár tengervízben benne van az egész Oceán. Ebben a röpke hirben ott kavarog a mai közállapotunk minden elvadultsága, rettenetessége és lehetetlensége. Idáig jutottunk!

Nem államosítják a közigazgatást.

Nincs rá való pénzük mungóknak.

Általános a vélemény, hogy a közigazgatás államosítása befejezett tény, csupán a kodifikálás, a a technikai megoldás van hátra. Általában ez a felfogás. Nos hát megállapítjuk, hogy nem így áll a dolog. A látszólag biztos uton haladó államosítás körül a legnagyobb bajok vannak.

A legelső és legfőbb akadálya az államosításnak az, hogy Teleszky János pénzügyminiszter vonakodik anyagi terhek vállalásától. Az államosítás ugyanis, szűkös számítás szerint, 40-50 millió koronába kerülne.

Az tehát, ha a kormány a főként politikai érdekeket szolgáló államosítás keresztülvételénél tisztviselői és közigazgatási érdekeket is honorálni óhaj, igen sok milliót igényel, amiből pedig a kormánynak igen kevés áll rendelkezésére.

Nem maradna így más hátra, mint egy-két szakaszos törvénnyel kimondani az államosítást anélkül, hogy az államosítással kapcsolatos kérdések megoldatnának. Kinevezés után töltetnének be majd a megyei tisztviselők, de anélkül, hogy központosított megyei nyugdíjgy, illetményemelés, jobb előmenetel lenne. Hasonlóképp kinevezés után jutnának álláshoz a jegyzők is, szintén anélkül, hogy az állami tisztviselők fizetési osztályába soroztatnának. Sérelmes volna az bizonyos, de így nem kerülne sok pénzbe.

De érdekes, hogy ennek az erőszakos megoldásnak magában a belügyminiszteriumban vannak a legelkeseredettebb ellenségei. A belügyminiszteriumban ugyanis sok tisztviselő a megyei autonómia híve s általános felfogás, hogy ha már politikai érdekből szükségesnek is tartja a kormány az államosítást, legalább a közigazgatásnak is legyen haszna belőle. Az egyik államtitkár, biztos tudomásunk szerinti, határozottan el-lene foglalja állást az egyszakos államosításnak, a kodifikáló osztály főnöke pedig köztudo-

másu, hogy a megyék nagy pártosa.

A legnagyobb kedvetlenség uralkodik tehát a belügyminiszteriumban, de a kormány körében is. Igéret köli a kabinetet az államosításhoz, szeretnék is megcsinálni, de mindinkább kezdik belátni, hogy nem képesek rá.

Igy tehát a bejelentett államosítás ügye, amelyben, mint információnk mondja, az őszre alighanem szenzációs fordulat fog következni. Mind nyilvánvalóbb szándéka ugyanis a kormánynak, hogy ha nem is ajánlja fel, de — elfogadná egyebek között az államosítást is egyezségi anyagul az ellenzékkel, vagy ami valószínűbb az Andrássy-párttal megejtendő tárgyalások alkalmával és ha kell, el is ejtené.

Az államosítás helyett — amint írtasülünk — csak reformok lesznek. Elsősorban rendezni fogják a törvényhatósági választójog kérdését s meg fogják szüntetni a megyei tisztikar ciklusos választását, úgy hogy a választás életfogytiglanra fog szólni. Reformálni fogják a megyei közigazgatási bizottságot is. A községi igazgatásra nevezve meg fogják csinálni a járási autonómiát, mely a községi gazdasági fejlődést érinő kérdésekben lenne feletes hatósága a községeknek, míg a jogi és szervezeti ügyek továbbra is a megye elé tartoznának. Arról is van meg, hogy csökkentenék a megyei törvényhatósági bizottságok négyszáz-hatszáz létszámát is ami a bizottságok működését jelenben nehézkessé és felületessé teszi.

Az államosítás helyett most már ezek a reformok vannak kidolgozás alatt.

Védekezésünk

a kolera ellen.

Közeledik a veszedelem.

Evek óta Danokles kardja gyanánt függ Magyarország fölött a kolera járvány veszedelme. Olykor egyik-másik helyen már fel is ütötte a fejét és egy-két áldozat szedése után elvonult fölöttünk a veszedelem talán azért, hogy a kö-

Milliószor bevált

MAGGI HÚSVÉLESKOCKA.

Utólérhetetlen

gyenge levelek, mártások, főzelekek stb. megjobbitására.

Kitűnő

főzelekek, ragouk, mártások stb. főzéséhez.

Kiváló jó

húsvélesnek betéttel való készítésére és bouillonok előállítására.

1 kocka 1/4 liter húsvéles részére 5 f.

Csakis a MAGGI névvel és a keresztosillag védjeggyel valódi.

vetkező évben ismét megjelenjen nálunk az emberek rémítésére.

A kellő védekezés eredményezte eddig mindig azt, hogy a kolera sohasem tudott nálunk szörványos jellegű öltöni. Ez évben azonban a kolera nagyobb erejű kitörése már is nyilvánvaló az előző évekkel szemben.

Ennek a szomorú körülménynek okát abban kell keresni, hogy az öldöklő Balkán háború bő tápját képezi az embereket oly gyorsan pusztító veszedelmes járványnak. Általánosan tudott dolog, hogy ez évben a kolera a balkáni ellenséges hadak között lépett fel összes borzalmaival és onnan terjedt el Magyarországra.

A pusztító kór ma már veszedelmes járvánnyá fajult Magyarország több vármegyéjében. Közel van hozzánk Csanád vármegyéhez a kolera járvány. Mintha még nem szenvedett volna a mi népünk eleget ebben az évben az árvíz által, az abnormális idő által, melyek tönkre tették az emberek létének alapját képező természet, most még a kolera réme is fenyeget bennünket.

Csanád vármegye alispáni hivatala ez évben is megtette a kellő óvó intézkedéseket a kolera járvány elkerülésére és ennek alapján az alantás hatóságok is minden szükségeset megtesznek arra nézve, hogy a járvány ne birja magát megfészkelni a mi vármegyékben.

Makóváros hatósági orvosi a polgármester felhívása folytán szintén megtették a szükséges óvó intézkedéseket.

Tudvalevő dolog, hogy a kolera járvány elkerülésének legbiztosabb ellenszere a mértékletesség és a tisztaság. Makóváros lakosait nem érheti gáncs sem a mértékletesség sem a tisztaság tekintetében. Ez némi biztatás arra nézve, hogy sikerül elkerülnünk ez évben is a veszedelmes nyavalyát.

Makóvárosa nem a legjobb helyen fekszik a kolera járványt illetőleg, különösen most, amikor az esőzések és az árvíz miatt körül van véve a kolera melegágyát, csirafészket képező mocsarakkal. Különben is Makóvárosának a Maros mellett való fekvése a kolera járvány terjedését illetőleg egy cseppent sincs előnyünkre. Köztudott dolog, hogy a kolera járvány idején a folyóvizek nagyban hozzájárulnak a kolera járvány terjesztéséhez.

Ilyen körülmények között Makóvárosának megkülönböztetett éberséggel kell őrködnie a fenyegetően közeledő veszedelemmel szemben. Nem elég a hatóságnak szigorú óvintézkedése, ha azt a lakosság mértékletességével, tisztaságával, a hatósági intézkedések pontos végrehajtásával nem támogatja.

A múltban mindig a lakosság helyes érzékének volt köszönhető, hogy elkerültük a gyilkoló kórt, mi talán ezen az alapon most is sikerülni fog, mi nagyon ránk fér most, mikor oly sokat szenvedtünk árvíz és más elemi csapásoktól.

Eladó föld. Szentlőrincen, az indóház dűlőjében 1 napos szőlőföld szabadkézből örökön eladó. Tudakozódní lehet Sarkadi Sándornál Kigyó-utca 37. szám.

Halálos szerencsétlenség a lelki püspöki uradalomban.

Félholtra boronált béres,

Sulyos szerencsétlenség történt tegnap délután Püspökteleken a püspöki uradalom Dezső majorjában. Egy szegény családos béres embert ért a sulyos szerencsétlenség, mely alighanem halállal fog végződni. Boronálás közben, a sulyos vas borona alá került. A sulyos eszköz annyira összezúzta a szerencsétlen embert, hogy félholtan vitték haza a szántóföldről. Ha fel is épül valamikor örökre nyomorék marad. A sulyos szerencsétlenségről tudósításunk a következő:

Barátiusz Mihály a püspöki uradalom bérese tegnap egész nap a Dezső majorban boronált. Folyt a munka egész nap. Ugy délután az ökrök valamitől megijedtek, megbokrosodtak s elragadták a boronát.

A két megriadt ökör vadul száguldott a szántóföldön keresztül. A béres megakart akadályozni a száguldó ökrök kárttevését, megakarták őket állítani. Ámde ez sehogyan sem sikerült.

A szegény béres akkor egy fordulónál az ökrök elé került s megragadta az egyik járom szöveget, hogy megállítsa az ökröket, ámde a megvadult állatok fellökték a szerencsétlen bérest, aki a vasborona fogai alá került. Így vonszolták az ökrök egy darabig a szegény embert, kinek testét a vasfogak rettenetesen összemarcangolták.

Rémes jankiáltásaira elősiettek a közelben dolgozó emberek s kiszabadították rettenetes helyzetéből. A boldogtalan ember teste csupa seb volt. Esméletlen állapotban szállították haza, ahol jópótlás alá vették. Állapota sulyos s aligha heveri ki sulyos szerencsétlenségét.

Öngyilkos apátfalvai fiatalasszony.

Elmezavarában felakasztotta magát.

Egy fiatal asszony szörnyű öngyilkossága tartja izgalomban Apátfalva község lakosságát. A szerencsétlen teremtés megzavarodott elmével öngyilkosságot követett el s mire észrevették már halott volt. Ilyen kíváncsított a halálba, itt hagyta egyetlen 9 éves fiacskáját akit pedig rajongásig szeretett. Az öngyilkosságról tudósításunk a következő:

Réczi Pálné apátfalvai asszony látszólag a legnagyobb boldogságban élt. Volt egy kis vagyonkaja és egy kis fia, akit mindennekfelett szeretett. Mégis egész nap buskomor volt. Sem szülei sem családja hétszámra nem látták nemcsak nevetni, de mosolyogni sem.

A szerencsétlen fiatal asszony családja sejtette, hogy az asszony elméje nincs rendjén. Sőt az utóbbi hetekben észrevették, hogy egyszerű másszor félre is beszélt.

Bántotta nagyon a család, hogy a szegény fiatal asszony elméje meghibbant s volt bizony közöttük, aki annyira még nem volt megzavarodva, hogy el ne tudta volna képzelni jövőjét, mely rettenetesnek és iszonyúnak tetszett előtte.

A jövője felett kétségbeesett asszony mintsem, hogy élő-halott legyen, halálra szánta magát. Elhatározta, hogy inkább végez magával, semmint bevárja azt, hogy bekerül az elmeógyógyintézetbe, az eleve nek temetőjébe, vagy pedig megzavarodott elmével a falu gyerekeinek csúfja legyen.

Szörnyű tervét tegnap végrehajtotta, kiment édes anyjának a járandóban levő tanyájára, felment a padlásra s ott a köténye segítségével egy gerendára felakasztotta magát.

Az öngyilkosságot huga vette észre, ki ruhát ment teregetni a padlásra. Lármat csapott. A házbeliiek elősiettek s levágták a boldogtalan teremtést, aki azonban már halott volt.

A szerencsétlen teremtés hulláját felboncolják s holnap fogják eltemetni.

NAPI HIREK

Tájékoztató

Naptár szeptember 7 Vasárnap Róm. kath. Órangyal Protestáns Órangyal Gör. kath. Augustus 16 Nap kől 4 óra-31 perckor, nyugszik 7 óra 40 perckor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai jelentése szerint a következő időjárás várható: Változókönyv és ihűvös idő várható, sok helyen csapadék, főleg délen, keleten esővel. Sürgönyrogóznis: Változókönyv, hűvös, sok helyen csapadék. Déli hőmérséklet 18 C.

Őszi hangulat.

Biztatgattuk egymást, hogy a fejünkre tűzött a meleg napsugár néhány nap egymásután: lesz még szülő lány kenyér. Szép lesz a nyárutónk. Ragyogó fényes. Érik majd a szőlő, a dinnye, a kukorica, meg ami még hátra van. És most megint ott vagyunk, hogy a kedvünk épp úgy elszontyorodik, mint az idő és reményvesztetten nézzük a szitáló késő őszi borultnak tetsző felhők sirását. Keserűséges változásai az időnek újabb csalódásokat hoztak a gazdáknak.

A cséplés felette későre maradt, a learatott buza sok helyen csirába hajt, a földtulajdonosok aggódva nézik a szép termés veszendőbe hajtását.

Itt bent a város aszfaltos utcáin, alig is vesszük észre, hogy kint az akácfákkal szegélyezett határokon milyen szomorú, őszi busongó a hangulat. A ludvári erdő fáiról hullanak, peregnék a levelek. A kora reggeli órákban mikor a nap előtör, uszik már a bikanyál a levegőben.

Itt az őszi! Hiába süt néha-néha még melegen a napsugár, azért csak nincs már nyár. Elsuhant elmult anélkül, hogy igazi nyár lett volna.

Őszi napsütés, hulló falevél, nyár elmúlása itt vannak s ez azért szomorú, mert közelgő őszi eszünkbe juttatja azt is, hogy közeleg a tél is a maga kietlen sivárságával.

— Eötvös ünnep a zsidó templomban. Lélekemelő szép ünnepély folyt le ma délelőtti a makói izraelita egyház templomában. Eötvös József báró hallhatatlan emlékének áldozott a makói izraelita hitközség a mai szép ünnepélyen, melyen felekezeti különbség nélkül képviselve volt Makóváros társadalma. A gyönyörű hazafias ünnep délelőtti 10 órakor vette kezdetét.

A templom első padosait Makóváros tisztikara töltötte meg, élükön az alispán, illetve a polgármesterrel. A többi padokban Makóváros különböző rendű és rangú polgárai. Az ünnepélyt Weisz Armin főkéntor gyönyörű alkalmi énekkel kezdte meg. Hálaadó zsoltárt zengett, amiért a teremtő a magyar nemzetet oly kiváló férfival mint Eötvös József báró, megajándékozta. Ezután Kecskeméti Armin dr. főrabbi lépett a szószékbe s gyönyörű beszédben méltat a Eötvös József báró államférfiui, irói, bölcsészi és hazafiai kiválóságait. A nagyszerű beszéd, mely a szónoklás remekműve, mely hatást gyakorolt a jelenlétűkre, kik a Himnusz akkordjainak elhangzása után emelkedett hangulattal távoztak a gyönyörű ünnepségről.

— Isztisztelet a reformátusoknál. Bálvároson d. e. 9 és d. u. 2 órakor Nagy Károly lelkész. Ujvároson d. e. 9 órakor Berecky László lelkész d. u. 2 órakor Molnár Zoltán tanyai hitoktató lelkész prédikál.

— Becsapott makói gabonakereskedő. Ma délelőtti a szegedi törvényszék első büntetőtanácsa Pókay Elek táblabíró elnöklésével egy csalással és okirathamissal vádolt, gazdálkodó bűnügyét tárgyalta. Iritz Gyula békéscsabai terménykereskedő 1909. tavaszán megbízta, mint bizományosát, Gulyás Mátyas kisiratosi gazdálkodót, hogy részére gabonabevásárlásokat eszközöljön, Erre a célra kisebb-nagyobb tételekben, mintegy ötvenezer koronát bocsájtott Gulyás rendelkezésére. Gulyás a pénzzel spekulált, házat, földet vett magának és hogy megbizója előtt leszámoláskor bűnét elpalástolja, hamis köteéseket csinált és kisiratosi gazdák nevére váltókat hamisított. Az ügyesség tízenhét rendbeli magánokirathamissal vádolta Gulyást, aki a tárgyalás során mindegyiket töredelmesen bevallotta. Az ítéletet holnap délelőtti hirdelik ki.

— Mikor parancsol a csendőr? A köznépek, de különösen a duhajkodóknak az a téves felfogása, hogy a csendőrnek, ha nincs szolgálatban, nincs joga az esetleges rendezavarókkal szemben hivatalos fellépésre. Ezt a téves felfogást cáfolja meg most a Kuria legutóbb hozott döntése, mely szerint az egyenruháját viselő csendőr, ha nincs is szolgálatban vagy kiküldetésben, mint hatósági közeg, hivatásának természeténél fogva, de szolgálati szabályzatának rendelkezései szerint is köteles csendőri rendzavarás esetén a felmerült szükséghez képest a rend helyreállítása végett akár önállóan fellépni, akár a rendőrségnek segítségkérni, mert ilyen esetben a csendőr a törvény végrehajtásában jár el. Azok akik a csendőrt ilyen esetben akadályozzák, vagy bántalmazzák, hatóság elleni erőszak vétségét követik el. Vagyis a csendőr akár szolgálatban van, akár nincs, mindenkor és minden alkalommal csendőr.

— Multság. A makói besorozott ifjuság 1913. szeptember hó 11-én a „Korona”-szálló emeleti termében Kolompár Béla zonekarának közreműködésével a behívott póttartalekosok családjainak segélyezésére táncvigalmat rendeznek, amelyre lázasan folynak az előkészületek és amint az előjelekből látszik, minden tekintetben kitünően fog sikerülni. Jegyek már kaphatók a rendezőség tagjainál és a főtéri üzletekben.

Özv. Hipszky Kálmáné tulajdonát képező jóforgalmu szatócsüzlet
 betegség miatt eladó, vagy haszonbérbe kiadó Értekezhetni lehet Jung Antal fakeskedővel Apátfalván.

Kiadó föld. A földéaki határban a vásárhelyi-ut mentén, a község alatt másfél fertály tanyaföld ugarjával és a rajta levő tanyaépülettel együtt gabona termés alá, valamint az igási ut mentén levő egy köblös ugar föld is gabona termés alá több évre haszonbérbe kiadó. Értekezhetni lehet: Tamasi Ferenc tulajdonossal Földeák, Ferencz-József utca 3 szám.

Gazdálkodók figyelmébe!
Ki akar földjén kat. holdaként 2-3 métermázsza buzával többet termelni, az vesse buza alá a **szuperfoszfát műtrágyát.**
 Megrendelhető és raktáron kapható minden időben Diós Imréné Makó, Vásárhelyi-utca 15. szám.

"OLLA"
 GUMMIT több mint 2000 orvos mint a legmegbízhatóbbat ajánlja.
 A kirakatokban kifüggesztett OLLA receptlámpácskák az elárulási helyeket jelzik.
 Ár 4.6 és 8 K. fuzatjéért.

Kapható: Brauer Zoltán, Sándor Zsigmond, Ember József gyógyszerészeknél és Popper Gyula drogeriájában.

Kedvelt minőségek: 1203. sz. tucattja 6 korona, 1204. sz. superfinom tucattja 8 korona.

Eladó ház és föld.
 Panyor Sándorné Lengyel Rozália Arany János-utca (régebben Borkák-utca) 2020. régi szám alatt levő ház és egy fertály ugarföld a királyhegyesi útfélen szabókézből örökön eladók. Tudakozódni lehet Lengyel Jánosnál Balthyány utca 37. ujszám alatt.

Eladó nagy birtok.
 Nagyvárad melletti, telekkönyvileg már parcellázott, körülbelül **1500** holdas kitűnő minőségű fekete szántóföld igen kedvező vételáron, esetleg igen olcsó kamatos törlesztés mellett azonnal eladó. Venni szándékozók nálam jelentkezzenek:
Baróti Endre
 ref. tanító, Szikszay-utca 4. sz.

24 darab **9** hónapos fajtisza mangalica süldő eladó. Tudakozódni Varga Ferenc lókereskedőnél lehet. :: ::

Egy teljesen modern ház közvetlen a Főtér mellett, Petőfi-utca 16/b. sz. a., melyben 3 szoba, előszoba, fürdőszoba, élskamra, konyha, mosókonyha, pince és több mellékhelyiség, vízvezeték, villanyvilágítás, továbbá két udvar és azonfelel 160 tőke csemege fajlugos szőlővel és faj gyümölcsfákkal beültetett nagy konyhakert van, szabadkezből kedvező fizetési feltételek mellett örökön eladó. Értekezhetni a fenti szám alatt Torma Józseffel.

Eladó vagy kiadó az Aradi-utca 2219. szám alatti ház, mely nagy portán épült két padlós szobából, konyhából, két kamrából, három öles istállóból, különépített két szinből és két kotárkából áll, szabadkezből eladó, vagy pedig november 1-től bérbe kiadó. Értekezhetni lehet Erdei Ferencel ugyanott.

Menyasszonyi butorok
 olcsó és jó kivitelben kaphatók **ALEXI JÓZSEF** asztalos üzletében (régi sörház), Teltsch Adolf gözmalmával szemben.
MEGRENDELÉSEKET a legújabb minták után készítik. Elvállalok ÉPÜLET, PORTÁL- ÉS **BOLTBERENDEZÉSEKET** a legjutányosabb árak mellett. Jó kivitel és pontos kiszolgálás.
 Tisztelettel **Alexi József** épület és butor asztalos.

POÓR ENDRE gyógyszerésznél kapható Makón **VILMA-CRÉM** gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer, szeplő, májfolt, arc- és kézvörösség és mindenféle bőrtisztatlanság ellen.
Vilma hajpor, Vilma szappan és hajfijító szer.
 Árak: Vilma krém 1 korona, Vilma hajpor 1 korona, Vilma szappan 70 fill. Hajfijító 1 kor
 Ezen piperezerek több kiállításán ér-mekkel lettek kiutatelve.

Sürgős figyelmeztetés!
 Ha illatszer, piperezsappan, kozmetikai, arc- és kézápolási, háztartási, hajápolási és általában mindenféle a kozmetikába vágó cikkeit a legjobból a legjobbakat olcsóbban a legolcsóbbnál akarja beszerezni, úgy kérje a harmadik kiadásban most megjelent **"ILLATSZER ÉS HÁZTARTÁSI ÉRTESÍTŐNKET"** melyet ingyen és bérmentve küld:
"HEZ" illatszer- és háztartási cikkek szaküzlete nagyban és kicsinyben Budapest, VIII., Losonci-utca 13/hz.

"OLLA" bebizonyított legjobb higiénikus **GUMMI-különlegesség** Teljes jóállás Mindenütt kapható. Arjegyzék ingyen. OLLA gummi gyárában. Wien II/Praterstrasse 57

OLLA gummi saját eljárás szerint készítve és törvényileg védve van. O. K. I. K. 23.420 és 35.789.

Kapható: Brauer Zoltán, Sándor Zsigmond, Ember József gyógyszerészeknél és Popper Gyula drogeriájában.

1337 - 1913. szám.

Árverési hirdetmény.

Magyarcsanád község tulajdonát képező I-V számmal jelzett vadászterületek Magyarcsanádon a község házában 1913. évi szeptember hó 27-én délelőtt 9 órakor nyilvános árverésen bérbeadatnak.

I. vadászterület a királyhegyesi ugar dülő körülbelül 924 kat. h. Kikiáltási ár: 200 K.

II. vadászterület: a tanyaföldek, körülbelül 2616 kat. hold. Kikiáltási ár: 200 K.

III. vadászterület: a bekai ugar-, belső járarandó-, kenderes- és káposztás dülő, körülbelül 1644 kat. hold. Kikiáltási ár: 300 K.

IV. vadászterület: nyomás-, külsőjárando-, bekai erdő-, Laposdülő, Apátfalva község tulajdonát képező ugynevezett Bekapuszta kivételével, körülbelül 1808 kat. hold. Kikiáltási ár: 100 K.

V. vadászterület: Talágy-, községi kaszáló- és Szilvás dülő, körülbelül 651 kat. hold. Kikiáltási ár: 300 K.

VI. vadászterület: a bökényi kir. kincstári telepések tulajdonát képező bekai lapos- és bekai dohányos dülő. Körülbelül 389 kat. hold. Kikiáltási ár: 100 K.

A megállapított kikiáltási ár 50 százaléka az árverés megkezdése előtt mint bántépenz a községi pénztárban letétbe helyezendő.

Az árverési feltételek a községi előjáróságnál hivatalos órák alatt (d. e. 7-1 óráig) megtudhatók. Magyarcsanád, 1913. augusztus hó 25.

Magyarcsanád község előjárósága.

ÜZLET ÁTNEVEZÉS.
 Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy **szabó üzletünket** a Makói Takarékpénztár épületéből a zöldpiacra (Endrei Márton üzlete mellé) helyeztük át hol raktáron tartunk bel- és külföldi szöveteket nagy választékban, **SAJÁT KÉSZÍTÉSŰ** kész férfi és gyermekruhákat. Külön mértékosztály magyar és német szabóságra.
 Vevőinket szolid és pontos kiszolgálásról biztosítjuk. Teljes tisztelettel **Faludy Imréné és társa** férfi szabó.

Üveges és nyitott kocsik fehér és fekete, megfelelő behuzatokkal és mindenemü ravatalozás díjtalanul.

Folyton a legújabb újdonságok!

Tévedések kiküldése végett kérem a t. közönséget, hogy a saját érdekében is címemre figyelni sziveskedjék és cégem jó hírnevét szemelőtt tartva, gyászesetek alkalmával bevásárlás végett közvetlen hozzám fordulni.

Ma már nem szükség bizonyítani, köztudomású dolog, hogy a **legszebb kiszolgálást adja a legnagyobb megelégedésre özv. GYURIK LAJOS-né „Örangyal"** disztemetkezési vállalata ::

MAKO, Kenyérpiac, (Tökey-féle házban).
Legmegbízhatóbb pontos és szolid kiszolgálás. Csanádmegye, valamint Makó város legrégebbi eredetű, a mai modern kor követelményeinek megfelelően teljesen újonnan berendezett és új árukkal beállított elsőrangú disztemetkezési vállalata. — Rendez temetéseket a legegyszerűbbtől a legdiszesebb pompadiszosztályig utólérhetetlen dísszel és olcsó árakon. — Előforduló gyászesetekben kérem a t. közönség nagyrabecsült pártfogását.
 Kiváló tisztelettel **ÖZV. GYURIK LAJOS-né.**

Szent-Margitszigeti üdítővíz Mint asztali víz nagyon kellemes, jó hatású, egészségpótló ital. Főlerakat: a legkiválóbb szénsavval telített ásványvíz. **Kovács Károly cégnél Makó.** Minden jobb fűszerüzletben és vendéglőben kapható.

30 kat. hold prima föld közel a városhoz hagyma alá kiadó **Iritz Miksánál.**

ÉRTESEITÉS. Teljes tisztelettel értesítem Makó város és vidéke közönségét, hogy **Tamás Mihály** úr kézmű- és divatáru üzletét átvettem, illetve **MEGVETTEM.**

Tekintetbe véve, hogy az átvételnél sikerült a raktárt olcsón megszerezni, elhatároztam, hogy mielőtt az új és divatos árukkal felszerelném, az átvettek mélyen leszállított árban árusítom ki. Nb. támogatásukat kérve, vagyok tisztelettel: **Tamás Mihály utóda**

VERMES MIKSA, (lud-piac).
Szigoruan szabott olcsó árak!

A fogak hófehérségét, tisztaságát csak úgy érhetjük el, ha állandóan használjuk a kipróbált és jónak bizonyult valódi **Ideál-fogkrémet.** A szájnak és fogaknak kellemetlenségeit és számtalan betegségét megszünteti a **KUDAR-féle**

antiseptikus és aromatikus fog- és szájviz.

A kéznek finomságát, bársonyszerűségét rövid idő múlva elérhetjük, ha az **Ideál-kézfinomítót** használjuk!

Az arcon levő pattanásokat, foltokat eltávolíthatjuk, ha okos szerű kezelés mellett az **Ideál-arkenőcsöt** használjuk!

Végül az arcnak üdeségét, szépségét, fiatalságát csak úgy érhetjük el, ha

Ideál-krémet, Ideál-tejet, Ideál-tejkrémet, Ideál-poudert, Ideál-szappant

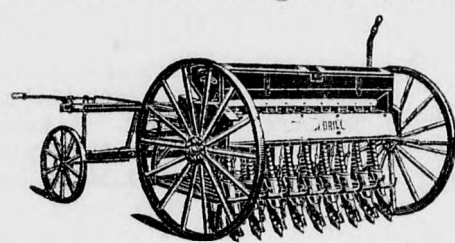
használunk. — Mindezen kitűnő készítmények törvényes védjeggyel vannak **KUDAR LAJOS** újvárosi gyógyszerárban szerezhetők be.

Telefon-szám: 65

Telefon-szám: 68.

ÉRTESEITÉS! Tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy külföldi utamról visszatérve újból b. rendelkezésükre állok. Állandóan mesés ujdonságokat, a legújabb sport és angol kalapokat, lakk sapkákat stb. raktáron tartok, ugyszintén eredeti párisi és bécsi modellek a legolcsóbb választékban kaphatók. **Átalakítások a legújabb divatformákra jutányos árban készülnek.** A n. é. közönség b. párfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel **WEISZMANN MALVIN.**

Egy és több vasu valódi TÜKÖR ACÉL EKÉK,
A világ legtökéletesebb mütrágya sorvetőgépe,
Merítés és hengeres szerkezetű vetőgépek,

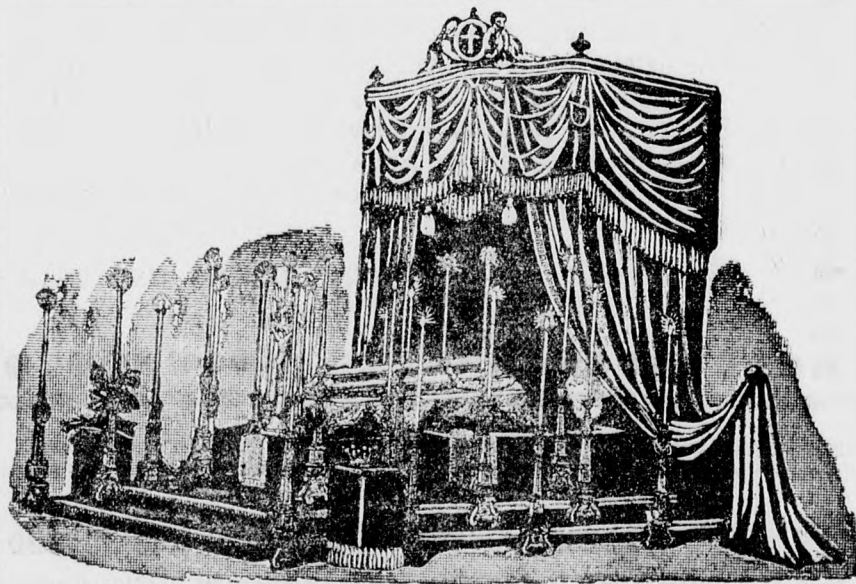

Eredeti Kalmár rosták és konkolyozó gépek,
Tárcsás, fogas és láncos boronák,

Vas- és falábbal hajtós MORZSOLÓK,
Ujjonnan hitelesített mérlegek és sulyok,
Legújabb rendszerű szeeska- és répavágók,
Vizmentes ponyvák és kender zsákok,

Kocsira szerelt motoros fűrész,
Legolcsóbban és kedvező fizetési feltételek mellett beszerezhető **GLÜCK SAMU** cégnél Makó.

A Magyar Királyi államvasutak gépgyárában készült legújabb két hengeres 14 légkörös magánjáró gőzgépekről, szivógáz, nyersolaj és benzin motorokról, legújabb golyós csapágyas cséplőkről legelőnyösebb ajánlattal szolgál **GLÜCK SAMU** kerületi képviselő.

Kész szemfedők, halotti köntösök és sirkoszoru szallagok stb. Tölgyfa fejfák és jelző sirkeresztek. Sirkoszoruk érc-, élő- és müvirágokból 70 fillértől kezdve.

Diszgyáskocsijaimat és délszaki növénydiszítést teljesen díjtalanul bocsátom a nagyérdemű gyászoló közönség rendelkezésére, ugyszintén ravatalozást is díjtalanul végzem.

Céлом az, hogy a nagyérdemű közönséget meggyőzzem üzletem szakszerű és a legszolidabb alapon való vezetéséről és ezáltal a nagyérdemű gyászoló közönség teljes bizalmát mindenkorra megnyerjem.

Magamat a n. é. közönség nagybecsü párfogásába és jóindulatába ajánlva, vagyok kiváló tisztelettel

Temetések felvétele éjjel Andrassy-u. 4. sz. (ev. ref. ó-templom mellett.)

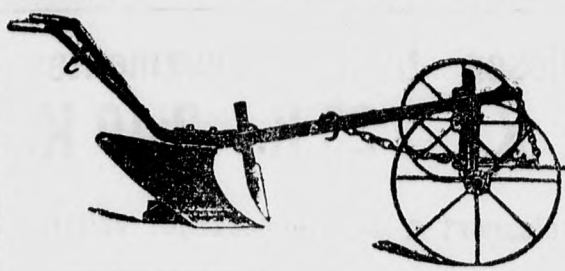
Horváth Nándor
disztemetést rendező intézete.

Kérem hirdetésemet átolvasni!
HORVÁTH NÁNDOR Makó város és vidéke disztemetést rendező intézete
Makón, Szegedi-utca I. szám. (Glück-féle házban.)

Rendez temetéseket a legegyszerűbbtől a legdiszesebb pompa-diszosztályig pontos és megbízhatókegyeletteljes kiszolgálással.

Hullaszállítást és exhumálást bárhonnán bárhová pontosan és a legszolidabb árak mellett eszközölöm.

Nagy választékban tartok raktáron különféle színezésű érc, tölgy, brillantin, köves, nikkell, selyem, bársony és selymezett brokáttal átvont, valamint minden színezett festésű fakoporsókat.

Valódi tükörcél
ekék főraktára :
Glück Samu
cégnél MAKÓN.

CZIGÁNYPRIMÁS

„Király Ernő mulat“

ez a címe a legújabb rendkívül sikerült humoros dupla gramofon hanglemezek, azonkívül „Sokszor úgy szeretnék sirni“, „Futóbolond“, „Temetés volt a faluban“ stb. Darabja 2.50 fillér. E hanglemezek eredeti felvételben kizárólag egyedül 0-0 0-0 csakis 0-0 0-0

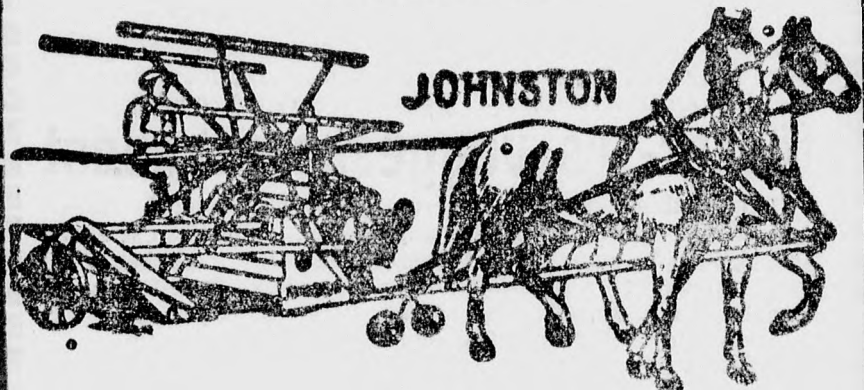
Wagner „HANGSZER-KIRÁLY-nál

kaphatók. — Budapest, József-körút 15. a. Alig használt nagy dupla hanglemezeket óriási vászárakban darabja csak 60 fill. Legolcsóbban javít! — Lemez

csere ingyen! — Kérjen nagy fényképes árjegyzéket

Óvós! Figyelem a Wagner névre és 15. házszámra

Értesítés!

JOHNSTON

Van szerencsém a t. gazdaközönseget értesíteni, hogy a Szent János téri házamhoz való beköltözés alkalmával

mezőgazdasági gépraktáramat és javító műhelyemet teljesen megnagyobbítva rendeztem be.

Raktáromba már megérkeztek az 1913. évi modellű egyszerűsített és ezidőszerezt leg-tökéletesebb :: **kévekető aratógépek** a hozzá tartozó autórudhordókkal, mely Makón és a környéken több mint 300 gazdánál működik ugyszintén megérkeztek a **kukorica ültetők**. Ugy a kélegujabb négyzetbe ültető veketők, mint :: a kukorica ültető gépek teljesen felszerelve vannak raktáromon. :

Bárki által megtekinthetők és f. évi március hó 1-től kezdve minden vasárnap d. e. 11-12-ig **ARATOGÉP TANFOLYAMOT** tartok. Az érdeklődő gazda-Fontos még az, hogy az aratógépek részoi nálam egész éven át kaphatok. A legsürgösebb munkaidőben sem történhetik az aratásnál fennakadás. — Raktáron tartok kitűnő SISAL-féle kévekető zsinogot, elsőrendű GÉPOLAJAT, BACHER-féle EKÉKET amerikai tükörcél kormánynyal, IMPERATOR műtrágya és magvető gépeket, saját találmányú vessző utánzati vaspálcás boronákat, répa és szeeskavágókat.

Mindenféle gépek javítását pontosan és jutányosan eszközölöm Szives pártfogást kér

LIPTÁK BÉLA
gépraktár Szent János-tér 120

THIERRY A. GYÓGYSZERÉSZ BALZSAMÁ

Allein echter Balsam aus der Schatzkammer Apotheke des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn

Utolérhetően hatású tüdő- és mellbetegségeknek, enyhíti a katarust, megszünteti a fájdalmat okozó köhögést. Torokgyulladás, rekedtséget és gégebajokat megszüntet, valamint lázt, különösen jó hatású gyomorgörs és kolika ellen. Gyógyhatású aranyér és altesti bántalmaknál, tisztítja a veséket, étvágygerjesztő, elősegíti az emésztést. Kitűnően bevált fogfájásnál, odvas fogak, szájbűznel, valamint az összes száj- és fogbetegségek, büfögés ellen, megszünteti a száj vagy gyomortól eredő bűzt. Jó hatású paritkagilisztaánál. Meggyógyít minden sebet, sebhelyt, orbáncot, láztól eredő hólyagot, kelést, szemölcsöt, égési sebeket, megfagyott testrészeket, vart és kúttést. Fülbántalmak ellen kitűnő hatású. Minden háznál különösen influenza, kolera vagy más járványoknál kéznél legyen.

Irjunk: **Thierry A. Órangyal-gyógytárának**
Pregrada, Rohits mellett.

12 kis vagy 6 dupla vagy 1 nagy specialüveg 5.60 korona.
Nagyobb rendeléseknél jelentékeny árengedmény

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi Centifolia-kenőcse.

Megakadályoz s megszüntet vérmérgezést, fájdalmas operációkat leggyakrabban feleslegessé tesz. Használatos gyermekágyas nőknél fájó emlők, tejmegindítás, rekedés, emlékeményedés ellen. Orbánc, feltört lábak, sebek, dagadt végtagok, osontszu, fekélyek, útes, szurás, lóvés, vágás vagy zúzódás által okozott sebeknél kitűnő gyógyhatású szer. Idegen testek eltávolítására mint: üveg, szálka, por, serét, túske stb. kinövések, karbunkulus, képződmények, valamint rák ellen, fereg, rothadás, körömgüülés, hólyag, égési sebek, hosszú betegségeknel előforduló főfekvésnél, vérkeleseknel, fülfojásnál, valamint kipállás esetén csecsemőknel stb. stb. kitűnő hatású.
2 tégely ára K 3.60 a pénz előzetes beküldése vagy utánvét mellett kapható.

Budapesten kapható: Török József gyógytárában, valamint az ország legtöbb gyógyszerárában. Nagyban: Thalmyer és Seitz, Koobmeister utódal, Radanovits Testvérek drogueriáknban Budapesten kapható. Ahol nincs* lerakat ott rendeljünk közvetlenül!

Thierry A. Órangyal gyógyszerárából, Pregrada, Rohits mellett.

Autogén hegesztés és vágás!

Mindenkinek saját érdeke, hogy ne vásároljon addig semmilyen ::

GAZDASÁGI GÉPET ÉS SZERSZÁMOKAT mig **Gulácsi János** gazdasági gépraktárát meg nem tekint, ahol is mindennemű gazdasági gépek u. m.: gőzgépek, motorok, aratógépek, kukorica-ültetők stb. mindenkor a legnagyobb választékban és legolcsóbb áron állnak a n. é. közönseg rendelkezésére. Raktáramat bárki minden vételkényszer nélkül megtekintheti ::

A nagyérdemű közönseg szives megbizásait kérve, maradok teljes tisztelettel **Gulácsi János** vasipartelepe és gépraktára MAKÓ, (Ludpiacz.)
Telefon-szám 50.

Kedvező fizetési feltételek!

Czipész üzlet megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönseg b. tudomására hozni, hogy Makón a Kossuth szoborral szemben a Pollák-féle házban 0-0 0-0 a mai kor igényeinek megfelelő 0-0 0-0

czipész üzletet nyitottam.

Raktáron tartok férfi, női és gyermekczipőket a legjobb és legszébb kivitelben, ugyszintén megrendeléseket a legegyszerűbbtől a legdivatosabb kivitelig készítek és a legmesszebbmenő igényeket is kielégítem, fájós lábakra biztos sikerrel kényelmes czipőket készítek a legolcsóbb árak mellett. Törekvésem oda irányul, hogy a tisztelt vevőközönseget a legjobban és a legolcsóbban kiszolgáljam. A nagyérdemű közönseg becses pártfogását kérve, maradtam tisztelettel **NAGY ELEK** czipész mester.

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz

csakis ez a valódi

kölniviz, kölniviz-pouder és kölniviz-szappan.

Kapható drogériákban, gyógyszerárakban és illatszertárakban.

Ne tessék elfogadni

Kölniviz-szappant, kölnivizet és poudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi, de sokszor utánzott JOHANN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz. Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánzott kölnivizet, kölniviz-poudert és kölniviz-szappant, ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az Ön lakhelyén, mert a világhírű cég magyarország képviselője:

HOLCZER EMIL ZOLTÁN, Budapest, VIII. ker. Szigetvári-u. 16. sz. egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli, hol szerezhető be az eredeti minőség. ::-::

Értesítés. A jó gyümölcsstermés kilátása folytán teljesen tiszta szeszmentes barack és szilva pálinkákat 2 K., 2-20 K., 2-40 K. árban bocsátom forgalomba. IRITZ SÁMUEL özv. CÉG. A valóságért a cég felelősséget vállal.

Felülmulja a Sack ekét

a legujabb tükör acél eke

pormentes taligával, jobb és olcsóbb, próbára adja bárkinek

Halász Á. gépkereskedő Kossuth-utca 11., a városi mázsaház mellett. ::

A legujabb vetőgépek megérkeztek!

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek szíves tudomására hozni, hogy az eddig raktáron tartott elsőrendű kőbányai király és barát malátasörön kívül, újabban bevezettem a kőbányai világhírd.

SZENT ISTVÁN DUPLA MALÁTA SÖRT, amely kitűnő minősége folytán számos tanárok és orvosok által ajánlva van gyógycélokra is.

IRITZ SÁMUEL ÖZV. CÉG

Kőbányai Polgári Serfűző Részvény-Társaság főraktárosa.

ÉRTESÍTÉS. Saját termésű fehér és siller xx xx xx xx xx

HOMOKI BORT,

ugyszintén saját főzésű TÖRKÖLY és SZILVA pálinkát, édes italokat és erős RUMOT teához literenként kimérve, házhoz szállítva olcsóért árusítom. **BARANYAI JÁNOS,** Szegedl-utca.

Uj üzlet megnyitás!

Van szerencsém a n. é. vevőközönség becses tudomására adni, hogy Makón a Lonovics-sugaruton saját házamban fiam, ifj. Joó Antal vezetésével a mai kor igényeinek megfelelő

fűszer- és vegyeskereskedést

nyitottam, ahol állandóan raktáron tartok mindennemű fűszer-áru, u. m.: cukrot, kávé, borsót, lencsét, valamint csemegét, déligyümölcsöt, ugyszintén az összes háztartási cikkeket, melyeket mindenkor a legolcsóbb áron bocsájtok tisztelt vevőim rendelkezésére. Naponta friss pörkölt kávé és denaturált szesz kapható! Mindennemű gyümölcs állandóan kapható. Szíves pártfogást kér

Id. Joó Antal.

TAVASZI UJDONSÁGOK MEGÉRKEZTEK!

A LEGDIVATOSABB

hosszu és rövid női felöltők (Raglánok) a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig óriási választékban!!

Mint üzletünk különlegességét ajánljuk nagy raktárunkat tavaszi kosztümökben nemkülönbben pongyolák, külön blousok és aljakban fel, !!!! sósoknyákban !!!!

A legszebb tavaszi és nyári női kalap ujdonságok Nagy választéku női fehérnemű raktár. Gyászkalapok, bluzok, pongyolák, kosztümök, aljak állandóan nagy választékban.

Pártos E. és Társa

nagy női felöltők áruházában Makón, Fő tér Otthon-kávéház mellett.

ZIETLER RUDOLF ÉS TSAI GÖZMALOM ÉS JÉGGYÁR R. T. MAKÓ.

Köztudomásu, hogy tavaly a kolera a folyamvizével terjedt, mert a piszkos vízben a bacilusok vígan tenyésznek, mégis van még manapság is ember, a ki folyóvizből nyert jeget használ, holott életével játszik, vegyen mindenki csak

MŰJEGET

melyet kristálytisza ártézi vízből készítenk. — Vevőink kényelmére a jeget naponta reggel legalább 6 kiló vételnél házhoz szállítunk és egy ilyen féltábla jég ára csak 25 fillér. Nagyobb vételnél megfelelő árengedmény.

TELEFON-SZÁM 36.

TELEFON-SZÁM 36.

JÓ ÉS OLCSÓ BOR

kisebb és nagyobb mértékben KEDVEZŐ ÁRBAN !! IRITZ SÁMUEL özv. cégnél kapható !!

— A makói tartalékosok mulatsága. A Bosznia-Hercegovinában szolgált makói tartalékosok 1913. szeptember 13-án a „Korona” emeleti termében a szegénysorsu tartalékosok családjainak segélyezésére táncmulatságot rendeznek, amelyre már nagyban folynak az előkészületek. A mulatságon a zenét Kolompár Béla kitűnő zenekara szolgáltatja.

— Elvesztette a kenyérré válót. A rendőrségen egy zsákban egy sütetre való lisztet őriznek, amit valaki elvesztett. Jogos tulajdonosa jelentkezhet érte a rendőrségen.

— Anyakönyvi hírek. Házasságot kötöttek: Fluorás György Varga Viktóriával. Elhaltak: Pali Julianna özv. Csepregi Ferencné 53 éves, Rédei Ferenc 55 éves korában.

— Orvosi szolgálat vasárnap. Vasárnap délután 3 óratól hatig reggelig a sürgős betegeket Dr. Paku Imre és Dr. Süsz Ferenc látják el. Sürgős esetben tehát nozzajuk forduljon a közönség. Vasárnap d. u. 3 óraig azonban valamennyi orvos rendel.

— Legfinomabb, elszakíthatatlan francia „Mimi” férfi gummi-óvszer 1 tuczat 2 korona 50 fillér, 2 tuczat 4 korona 50 fillér, 3 tuczat 6 korona. Porto 30 fillér. „Hez”, Budapest, VIII. Losonczi utca 13. Diszkrét szétáldás.

Amiről a füvek és fák beszélnek.

Valamelyik reggel vágyam támadt meghallgatni a füvek és fák susogását, mely a költők megállapítása szerint andalító. Elmentem hát a Püspökterembe, ott leültem egy padra. S valóban egyszer csak hallom ám, amint a füvek és fák egy jövedű verébhel bizalmasan sugnak-bugnak. Így:

Veréb: Jó reggelt Püspökkert. Füvek és fák (készerűen). Ez kert? ez egy megenesített... azaz megfűvesített és fásított tragédia...

Veréb: Miért ne világgyűlölő hang? Füvek és fák: No hallod! Neked nincs érzéked nyomorunk és elhagyatottságunk iránt, akárcsak annak a marhának, aki ide ültetett bennünket. Az illatozás és diszolgés egész terhe, nyüge ránk nehezedik...

Rémes hogy mennyit illatozunk... már nem lehet kibírni... utóvégre az illatunknak és diszolgésünknek is van határa. Füvek: Már annyi szénailatot kinyögtünk, hogy a tudónk repedezik belé.

Veréb: Szegény füvek és fák! Füvek és fák: Csak hogy végre te is megsajnálás bennünket... Nem is panaszkodnánk, ha legalább nyugodt alvásunk lehetne.

Veréb: Hisz oly kellemes sötétnek és nyugalmasnak látszik eza kert éjjel. Füvek: A látszat egy közismert csaló! Az éjjel is egy részeg emberi malac végig nyujtózott rajtunk... Ha nem lapulunk sietve a földhöz, ma ugyan hiába költögetett volna bennünket a nap és fény.

Veréb: Szegény füvek! Füvek! Bizony szegény füvek. Képzeld az ifjuság is a mi becses pázsitunkon bonyolítja le szerelmi csintalanságait. Tönkretesznek puha kecsességünket (könyeznek).

Veréb (részvétellel): Vigasztalódjatok. Talán tudnék tanácsolni. Füvek és fák: Ugy, tanácsolj kedves világlátott barátunk.

Veréb (némi önzéssel): Néhány illatos virág és árnyat adó bokor könnyíthetne nehéz sorsodon. Füvek és fák: S gondolod, hogy e helyen a virágok jól érzének magukat? Hisz azok közt is sok a lányérményaló... Legtöbben finom uri edényekre, leveses és pocsenyestálakra kíváncsoznak...

Veréb: Oh, nem minden virág nagyzol... például ösmered a rózsaszálát...

Füvek és fák: Mely szebben beszél, mint a legszerelmesebb levél... Vén fa: Aproppó! Aproppó! A minap, midőn a püspök itt járt, alázatosan a lábaihoz dobtam egy saját magam fogalmazta panaszos levelemet... Azt hiszed reagált rá?

Füvek: Mi pedig, midőn autóval itt suhant el mellettünk, a becses orra fele szénailatoztunk... Am a mai püspökök megse közelíthetők... Rém benzín-szag vette körül s egy dölyfös benzín-szag úgy belém rugott, hogy még ma is fáj az illatom. Veréb: Pedig a püspök e kertnek védnöke.

Füvek és fák: (lázadozva, mint a szociálisták!) Védnöke ő a megszentelt buzafüvedeknek... Törődik is ő a szegény fákkal és füvekkel!

Veréb: Persze, mert még nincs ráutalva a gyógyfüvekre... és nma rózsabokorba jött a világra. Protoktor után kellene nézni...

Füvek és fák: (naivul) Csakugyan. Jó volna tan egy uborkafát közénk édesgetni... Veréb: Melyre a törtető uraságok fölkapaszkodnának... ugye?

Füvek és fák: Szakasztott olyat. Veréb (főlényesen.) Dehogy. Direkt egy urat kell az ügynek megnyerni.

Füvek és fák: Lehetséges lenne az, hogy velünk egy eleven ember törődjék?

Veréb: Igen, egy eleven, aki holta után is élni akar jó tettei által... Hát nem tudjátok ti szegény füvek és fák, hogy más kertekben érobe öntött férfiak örködnek a köztertek disze, épsége és ifjusága fölött?

Füvek és fák: Nos, ösmersz-e ilyen érobe kíváncsozó férfiut? Veréb: Miért ne? Az emberek kilencven százaléka érobe kíváncsozik.

Füvek és fák: Egünk a kíváncsiságtól... Ismertesd oh, madár! Veréb: Jó, de előbb oh hallgasson el a hegödű, madár! se daloljon...

Füvek és fák: Pszt. Veréb (hívve): Kiváló ierfiu ő... gondolatgazdag... akaraterős... A rend, a csend és nyugalom öre... Ő lesz a ti gyámolótok, a füvek és fák védszentje...

Füvek és fák: Oh, miért is nincs köztünk egy babérfa se, amelyik ezt hallaná!

Veréb: (ünnepléses pózzal) Dicséri őt ifju, lány Szegény, gazdag mindahány, Eljön a főkapitány!

Füvek és fák: Eljön a főkapitány! Mondanom se kell talán, a füvek és fák megbízták derék barátjukat, hogy tolmácsolja hódolatteljes érzelmeiket a füvek és fák leendő derék patronusa előtt. Lay.

Füvek és fák: Oh, miért is nincs köztünk egy babérfa se, amelyik ezt hallaná!

Veréb: (ünnepléses pózzal) Dicséri őt ifju, lány Szegény, gazdag mindahány, Eljön a főkapitány!

Füvek és fák: Eljön a főkapitány! Mondanom se kell talán, a füvek és fák megbízták derék barátjukat, hogy tolmácsolja hódolatteljes érzelmeiket a füvek és fák leendő derék patronusa előtt. Lay.

Füvek és fák: Oh, miért is nincs köztünk egy babérfa se, amelyik ezt hallaná!

Veréb: (ünnepléses pózzal) Dicséri őt ifju, lány Szegény, gazdag mindahány, Eljön a főkapitány!

Füvek és fák: Eljön a főkapitány! Mondanom se kell talán, a füvek és fák megbízták derék barátjukat, hogy tolmácsolja hódolatteljes érzelmeiket a füvek és fák leendő derék patronusa előtt. Lay.

Négy menyasszony szörnyű halála.

Mind a négyen irtózatossal halálal multak ki egy barlangban.

Borzalmas eset történt tegnap egy biharmegyei községben. Négy menyasszony hirtelen szörnyű halála tartja izgalomban. Valami szörnyűséges istenítélet fosztolta meg mind a négy fiatal teremtést élelűktől. A kis falu népe, hol a rémitő szerencsétlenség történt, a borzalmas eset őta babonás rettegésben él. Isten ujját látják az irtózatoss csapásban, mely négy ifju leány életét egyszerre elrabolta. A kétségbeesett tragédiáról következő tudósítást kapunk.

Az az istenítélet idő mely a mult napokban az egész országban dúlt Biharmegyét sem kímélte meg. Különösen nagy erővel tombolt a vihar Solyomköpöst községben.

Még a vihar kitörése előtt négy gyönyörűséges szép oláh leány ki-

ment a hegyek közzé virágot szedni. Egyszerre beborult felettük az égbolt. Hatalmas villámok cikáztak, iszonyatosan mennydörgött.

A négy vihar által meglepett leány Mitu Florica tanácsára bemenekült egy barlangba. Négy viharvert madár módjára huzódott össze Balu Anica, Ondsu Fáta Vajnu Vetria és a Florica. Mind a négyen remegtek mert a vihar szörnyű módon bömbölt.

Egyszerre csak rémes dördülés hallatszott, a villám lecsapott a siklós hegyoldalba s a barlang ahova a négy leány menekült óriási dühöggéssel beszakadt.

A négy beurekedt leányt agyon-sujtotta az istennyila. A keresésére indult szülők ott találták meg holttesteiket félig megszenesedve a barlang romlaidékai között.

A négy leány halála óriási részvételt keltett a környéken. Mind a négyen menyasszonyok voltak.

SZINNHÁZ.

Műsor:

Vasárnap, szeptember 7-én d. u. fél 4 órai kezdettel mérsékeit helyárrakkal „A falu rosza” énekes népszimű. Este 8 órakor rendes helyárrakkal béreltszüntben új és fényes kiállítás. „A kis gróf” nagy operett.

Hétfőn szept. 8-án d. u. fél 4 órai kezdettel „mérsékelt helyárrakkal” „En vagyok a néni” utána „Zsur a ligetben”

Keddén szept. 9-én bérletben „Éva” Lehar F. nagy operettje.

Szerdán szept. 10-én bérletben ujdonság, itt először, csak felnőtteknek „A telefon” francia vígjáték.

Csütörtökön szept. 11-én bérletben ujdonság másodsor csak felnőtteknek „A telefon” francia vígjáték.

Pénteken szept. 12-én itt először „Diákhercegnő” nagy operett.

Szombaton szept. 13-án itt másodsor báró Eötvös József emlékére, diszeloadás. „Viola az alföldi haramia”

Az ostrom.

Szendrey Mihály vendégfellepte.

Barnstein világhírű színművében lépett fel vendégül Szendrey Mihály az aradi nemzeti színház művésze. Izig vérig művész ember, kinek ma esti játéka még nyomat hagvoit a nézőközönségben. A színház egyébként zsufolásig megtelt, jelöl annak, hogy a makói közönség szereti a komoly színművet s szivesebben nézi végig az ilyen nagyszerű darabokat, mint a lehetetlenebbnél lehetetlenebb operett fércműveket. A mai est szereplői közül Fenyő Aladár aratott még nagy sikert a második felvonásban. A női szereplők közül Verő Jankának volt hálás szerepe melyet igaz művészetel játszott meg.

A kis gróf. Rényi Aladár dr. és Martos Ferenc kiváló nagy operettjét mely a budapesti Király színház révén országos hírré tett szeri, fényes új kiállítással adja vasárnap és hétfőn este a társulat. Az előadás részét vesz az egész operett személyzet és mindenki legjobb tehetségével igyekszik arra, hogy a siker mennél nagyobb és maradandóbb legyen. A fő női szerepet Peterdy Etus a társulat szubrett primadonnája játsza, ki ebben a szerepben is — mondanunk sem kell — elragadó. Több szerepet játszanak még: Nádasyné, Kollár Zsuzska, Inke, Nagy Pál, Heltai, Szendrey Pista, Komlós, és Derenghy. Jegyeket a Kis gróf előadására már most lehet előre váltani a színházi pénztárnál.

A telefon. A színtársulat vigjátéki személyzete szerdán egy nagyszerű francia vígjátékkal lép a közönség elé, ugyanis ez alkalommal mutatják be két kiváló francia írónak Paul Gawault és Georgos Baernek kiváló darabját a Telefont. Már maga Paul Gawault neve is elég biztosíték lenne a darab sikerére, mert hisz mindenkinek élénk emlékezetében él a Mumus és a Kis Cukros fordulatoss és ötletes librettója. Ha hozzá vesszük azt hogy Baernek is nagy sikerei voltak francia színpadokon, biztosra tartjuk a nagy sikert. A darab pirosszínlappal csak felnőtteknek kerül előadásra. Jó szerepeket játszanak Verő Janka, Kollár Zsuzska, Pinter Irma, N. Megyesi Olga, Thurócy, Fenyő, Inke, Szendrey Pista és Komlós.

A diák hercegnő bemutatójára készül most az operett személyzet. A két fő szerepet Molnár Janka és Peterdy Etus játsza, mely utóbbinak nadrág szerepe van a darabban.

NYILT-TÉR. *)

A közönség figyelmébe.

A közönség félrevezetésére alkalmas azon nyomtatvánnyal szemben, amely valódi orosházi házikenyeretet lekicsinyli és hamisítvánnyak igyekszik föltüntetni, kötelességemnek tartom tudomására hozni a nagyrebecsült vevőközönségnek, miszerint a jelzés megfelelő a valóságnak és a kenyeret tényleg orosházi munkásnőkkel állítatom elő. A rosszhiszemű rágalmazást ez uton visszautasítom és törvényes uton is elégtételt fogok magamnak szerezni.

Tisztelettel Löwenbach Benedekné sütőiparos.

E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Föld eladás és lakás kiadás.

Az Ókortyogóban 2 napos szőlőföldem terméssel együtt, 1 fiakker, egy pékséghez való szerszám és egy üzletberendezés eladó. A Szegedi-utfélen 6 hold szántóföldem, a Szegedi-utcaiban egy szép 2 szobás lakásom, a kenyérvárosi földben 1 köblös, a soványban 1 napos pusztá földem kiadó. Nagy István v. tanácsos.

Tyukszem,

bőrkevényedés, szemölcs 48 óra alatt eltűnik a CANNABIN használata után. Üvegje 1 kor., postadíjjal 1-40 kor. Három üveg bérmentve 3 kor.

Excelsior

hintőpor 48 óra alatt elmulasztja a kézláb- és hónaljzizadást. 1 doboz 1 kor., postadíjjal 1-40 kor., 3 doboz 3 kor.

HIZLALÁSRA LEGALKALMASABB 40% phosphatsavat tartalmazó

Tanarmánymész,

mellyel a disznóknál nagyon könnyen 300 kiló hizlalási súly érhető el. Alkalmazható azonfelül baromfi, borjúk, juhok, marhák ökrök és lovaknál. 4% kiló ára, mely hónapokig elég 5 kor, 80 fillér utánvétellel bérmentve.

Kapható mindenütt.

A hol nem lenne raktáron, megrendelhető utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése mellett a készítőnél: Dr. Flesch E. „Korona” gyógyszerháza Győr 99.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelméi.

(173)

31. fejezet.

A vörös gróf.

— Szedressy itt van, mondogatta a gróf magában, lakásán tehát már nem végezhetnek vele. Hol késhetik az a Brandenburg?

— Itt vagyok! hangzott a küszöbről a vörös gróf szava. Elkészűnk, a madár kirepült [tésztkéből! De nem baj! Megcsipjük most!

— Csakhogy már itt van, keves gróf, viszonzá a tábornok. Nyugtalanul vártam, a vendégek türelmetlenek, az anyakönyvvezetőre és az egyetemi templom papjaira nem is gondoltam.

— Gondoltam én, tábornok ur. Ugy az anyakönyvvezetőnél, mint az egyetemi templomban személyesen jelenttem be az esküvő elhalasztását. Ezért is késtem kissé.

— Nagyon szép öntől, gróf ur. Képelem meg voltak lepetve az illetők?

— Nem tartozunk nekik számat adni. Azt mondtam, a vőlegény személye iránt bizonyos kételyek merültek fel s ezek tisztázása miatt halaszljuk el az esküvőt.

— Mit teszünk most? Én az összes vendégek előtt leleplezem a vőlegényt.

— Szedressy engem nem ismer, de nem ismer senki az egész társaságból. Méltóztassák megengedni, hogy én leplezzem le az illetőt. Rendőri igazolványt is kerítettem s a törvény nevében fogom megsemmisíteni.

— Szabad azt tenni?

— Gazemberekkel szemben minden eszköz szentesítve van. A leleplezést és megbüntetését bizza reám tábornok ur.

— Csak a leányom által aláírt váltót kapjam meg.

— A váltó azonnal kezében lesz.

— Akkor menjünk és kezdjünk hozzá.

— Meg kell jegyeznem, hogy most négy urat hoztam magammal, ezek különféle nevek alatt mutatják be magukat a szalonban. Tehát ne lepje meg a tábornok urat, ha őket mint rendőröket előszólítom.

— Uram, nem tudom mivel meghálálni ezt a rendkívüli fáradozását. Valóságos rendőri tehetséggel kezd a munkához.

— Passzióval teszem! Élvezek a dolog mellett! Menjünk tábornok ur!...

32. fejezet.

A rab bosszúja.

Az inasok feltárták a szalon szárnyas ajtóit.

Mindenki az ajtó felé figyelt.

Szedressy a terem közepén állott és nyugtalanul várta belépő menyasszonyát.

A szalonban általános csend támadt.

A feltárt ajtó küszöbén — a tábornok és egy csunya vörös fejű idegen ur jelent meg.

A tábornok komor, szigorú arcú jött.

Beléptek.

Az ajtóhoz közel megállottak és a támadt [mély] csendben az idegen ur, vagyis Korbay megszólalt:

(Folyt. köv.)

Nemes fűz vessző gacsibai tanyámon eladó.

Mandl Zsigmond.

Özv. Márton 24 család Ferencznénél jökarban lévő méh kaptárral együtt eladó. Tudakozódni lehet nevezetesen Magyarcsanádon 186. sz. alatt

Ház eladás. Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, miszerint Alma utca 45 ujszám alatt a mai kornak megfelelően és teljesen újonnan épült házam szabadkézből eladom. Bővebbet Vásárhelyi utca 38. ujszám alatt Szilágyi Sándor ácsmesternél.

Kiadó és eladó földek.

A kiscsanádi vasúti 9 és fél órához mellett levő **köblös szánótföld**, melynek legnagyobb részében most kukorica van, haszonbérbe kiadó. A kenyérvárai munkásházak mellett négy kislánc pusztaföld jutányos fizetési feltételek mellett eladó. Értekezni lehet dr. Kis Pál ügyvéddel.

Van szerencsém értesíteni a n. é. közönséget, hogy

szombaton és vasárnap az „OTTHON” kávéház terraszán katonazenekar és Csámpai János

teljes zenekarával

monstre hangversenyt rendez, melyre a nagyérdemű közönség szíves látogatását kéri

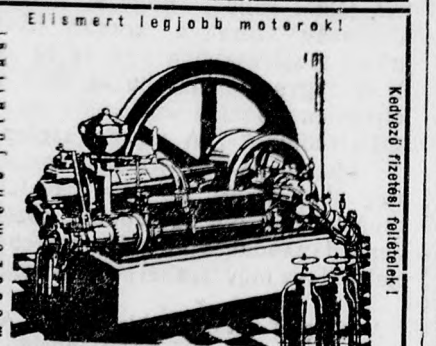
Weisz Jenő kávéház tulajdonos

Csókáson, Bóhm-féle föld mellett

egy fertály tanyaföldem

örökáron szabadkézből eladó, esetleg haszonbérbe is kiadó. Értekezni lehet Török Istvánnal Kálvária utca 11. ujszám.

Kiadó föld. Kisjángor mellett 12 kis hold föld heremag alá 10 évre haszonbérbe kiadó. Értekezni lehet Török Istvánnal Kálvária utca 11. ujszám.

Eredeti KÖRTING DIESELMOTOROK álló- és fekvő rendszer Szívógáz és benzinmotorok. Benzin és nyersolajos cséplőgarnitúrák, magánjáróval is. Meglepő újdonság! Meglepő újdonság! **Nyersolajmotorok** gyújtófej, vízbefoaskendőzés és kompresszor nélkül. **Gellért Ignác és Tsa** mérnöki iroda Budapest, V., Koháry-utca 4. Saját érdekében kérjen ajánlatot!

Ma vasárnap szept. 7. színház után nagy tombolaestély

a „KORZÓ” kerthelyiségében. Kifűző ó-szíkla bor lesz kimérve. Rossz idő esetén a tombola a kávéházban lesz megtartva.

Ligeti Róbert kávé.

Eladó föld!

Alólírott ezennel tudatom, hogy a rákosi útfélen levő két azaz

kettő járandómat

szándékoznék örökáron szabadkézből eladni, esetleg haszonbérbe kiadni. Érdeklődők értekezhetnek Nacsza András vállalkozónál, Holdutca 10. szám.

Eladó ház. Makón, a Fekete-utca 66. szám a házam jutányos áron eladó. Vevő a házat azonnal elfoglalhatja. Értekezni lehet a tulajdonosnál Szabó Sámuelnél Joó Juliannával a fenti sz. a.

Szőlő és alma eladás.

Makó város tulajdonát képező volt kasznárlak udvarán minden nap frissen szedett saját termésű csemeszőlő és fajalma a legolcsóbb napi árban kapható nagyban és kicsinyben. Tisztelettel Török Pál.

Petrezselyemmagot és hagymamagot legmagasabb árban vesz **Mandl Zsigmond.**

Értesítés. Tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy

PATAKY F. J. cég

gőzfűrészt és fatelepét átvettem,

ahol a legjutányosabb árban kapható mindennemű épületfa, deszka, zsindely, bognárfa, tűzifa úgy felvágva, mint hasábosan kiölelve. Tisztelettel:

Telefon 57 szám. Ugyanott egy jöházból való **Landeszmán Mór.** fiu tanulóknak felvétetik.

Gummi óvszerek a legbiztosabb vegytisztított francia, angol és amerikai gyártmányú különlegességek

Gummi hólyag 12 drb finom minta, kisebb 2 korona. 12 drb leef. vékony és nyulékony minden drb saját védj. ellátva 5 6 kor. NEVERRIP eredeti védjeggyel 12 drb 6 korona.

„OLLA” különlegességek urak részére. (Condome) Roulé nak is nevezik. Prima minőség tucatja 4 kor. Extrafinom minőség tucatja 6 kor. Superlinom minőség tucatja 8 korona.

Mintagyűjtemény célszerű összeállításban 12 drb 4 K, 25 drb 8 K. SERVKÖTŐ angol acélrugóval, drbja 4, 6 és 10 korona. SUSPENSOR (heretartó) drbja 50 fill., 1 kor., 1 kor. 60 fill. és 2 kor. DIANAÖV (havibaj e.len) 6 drb betéttel, drbja 5 és 7 korona. IRRIGATOR teljesen felszerelve 3 kor. 60 fill., 4 és 5 kor. UTERUS SPRAY női különlegesség 10 korona. Persanium octusiv (orvosi rendelésre) 5 koronától 15 koronáig.

Teljes szavatosság. A nem megfelelők kicserélése.

CSILLAG DROGÉRIA MAKO, FÖTÉR.

A NAP

Felelősszerkesztő: Braun Sándor Kiadótulajdonos: Mérei Jenő Szerkesztőtárs: Dr. Hajdu Miklós.

A NAP

vidéki kihordó szervezete A NAP-ot megérkezése után azonnal kézbesíti előfizetőinek

Egy szám

ára **6 fill.**

A NAP

a magyar újságírás szenzációja, a magyar közönség legkedvesebb lapja, a 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és kéréltetlen szószólója.

Minden jó magyar ember olvassa A NAP-ot.

TESSÉK ELŐFIZETNI!

Egy évre 18 K Negyedévre 4.50 K Félévre 9 K Egy óra 1.60 K

A NAP

vidéki kihordó szervezete A NAP-ot megérkezése után azonnal kézbesíti előfizetőinek

Egy szám

ára **6 fill.**

FÉNYES EREDMÉNYT HOZ

A NAP minden apróhirdetése, mert naponta 155.000 havonta 4,130,000 példányban jelenik meg és mindenki olvassa! A NAP apróhirdetési levelezőlapja 10 szóig 70 fillér, 20 szóig 1 korona 40 fillér, 40 szóig 2 korona 80 fillér. Kapható a dohánytözsékben!